

Πέτυχα το εντυπωσιακό Μεχμέτ μπέη τζαμί, από τα ωραιότερα στην Ευρώπη, περνώντας τυχαία από το ανατολικό άκρο των Σερρών. Δεν φαινόταν, παρά τον όγκο του, αλλά κάτι έλαμψε στην άκρη του ματιού, πίσω από θηριώδη ξερόχορτα. Πρωτόγνωρο κτίσμα για μένα την πολυταξιδεμένη: μια μεγάλη μαρμάρινη σκαλιστή και αραβογραμμένη επιφάνεια, που στεκόταν, κυριολεκτικά, στον αέρα. Κατέβηκα από το αυτοκίνητο και με το φόβο των φιδιών, άνοιξα με δυσκολία δρόμο μέσα από την αγριάδα. Στάθηκα έκθαμβη μπροστά σ' αυτό που έβλεπα. Μια μεγαλοπρεπής είσοδος οδηγούσε στον τεράστιο χώρο του ιμαρέτ. Φαλακρό από διακοσμητικά στοιχεία, ένα έρημο, εγκαταλειμμένο τζαμί ήταν απλώς περιφραγμένο από το υπουργείο Πολιτισμού. Το Μεχμέτ μπέη τζαμί και η μοναδική εν Ελλάδι είσοδος του αποτέλεσαν την απαρχή για την απόφασή μου να καταγράψω τα ισλαμικά μνημεία στην Ελλάδα.

Ετυχε να περάσω και άλλες φορές, ασχολήθηκα πολύ με τη διάσωση της εισόδου και ολοκληρώνοντας την έρευνά μου πληροφορήθηκα ότι προσφάτως άρχισε η αναστήλωσή του. Ο Μεχμέτ μπέη ήταν γιος του μεγάλου βεζίρη Αχμέτ πασά και γαμπρός του σουλτάνου Βαγιατζίτ. Ανήγειρε στα 1492-1493 συγκρότημα με ιμαρέτ, λουτρά, τζαμί και κρήνη που η γειτνίαση με το ρέμα των Αγίων Αναργύρων στάθηκε η βασική αιτία της ερήμωσής του, εξαιτίας της άμμου που το κατάχωσε. Μιναρές δεν διασώζεται, όμως εντυπωσιάζει η θολοσκέπαστη στοά στην είσοδο με κίονες που φέρουν κιονόκρανα με γλυπτό διάκοσμο μουκαρνάς.

«Συνοικιακό», με τη δική του ιστορία, σε κακή κατάσταση είναι το τέμενος του Μουσταφά μπέη, στην περιοχή Καμενίκια. Αλλά το πιο γνωστό τζαμί είναι το Ζιντζιρλί, στη συνοικία που παλιότερα ονομαζόταν των «Αραμπατζήδων» (αμαξάδων) και τώρα του Προφήτη Ηλία. Η ανέγερσή του τοποθετείται κατά τα τέλη του 16ου αι.

Μην παρασυρθείτε ευρισκόμενοι στην κεντρική πλατεία των Σερρών, γιατί το εξαιρετικά καλοδιατηρημένο εντυπωσιακό ισλαμικό κτήριο που επιβάλλεται στην περιοχή, δεν είναι τέμενος, αλλά η παλιά τουρκική κλειστή αγορά, το «Μπεζεστένι» του 1455-6, που γλίτωσε νωρίς από την κατεδάφιση -το 1938- με παρέμβαση του μεγάλου αρχαιολόγου Αναστάσιου Ορλάνδου. Σήμερα στεγάζει το Αρχαιολογικό Μουσείο.

Μεχμέτ μπέη τζαμί, Σέρρες